

Datum
2025-08-2602
Ert Datum
<Ange datum>

Diarienummer
RUN/250251
Er beteckning
<Ange beteckning>

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
Pär Lydén

Svar på remiss om SOU 2025:47 Spänning i tillvaron - hur säkrar vi vår framtida elförsörjning

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet och vill lämna följande synpunkter.

Utredningen behandlar frågor om systemansvar och hur Sverige bör anpassa sin elmarknad till EU-rättens tillämpning. Ett exempel är förslaget om att svensk terminologi ska harmoniseras med EU:s första elmarknadsdirektiv (96/92/EG). Region Värmland välkomnar att Sverige anpassar sin lagstiftning till EUs tillämpning.

Utredningen bedömer att Sverige behöver öka sin elproduktion med cirka 50 TWh till år 2030, 155 TWh till 2045 och 180 TWh till 2050. Om reinvesteringar för att ersätta uttjänta produktionsanläggningar inkluderas, uppgår behovet till 255 TWh till 2045 och 300 TWh till 2050. Region Värmland ställer sig bakom behovet av ökad elproduktion, men understryker vikten av att utbyggnaden sker på ett teknikneutralt och konkurrensmässigt sätt.

Utredningen konstaterar att havsbaserad vindkraft är förknippad med mycket höga investeringskostnader, och att osäkerheter kring framtida elpriser gör att sådana investeringar i dagsläget inte bedöms som ekonomiskt lönsamma utan statlig riskdelning. Region Värmland ser positivt på en ökad elproduktion inom Sveriges gränser, men betonar samtidigt att det finns risker med att införa styrmedel som gynnar vissa kraftslag framför andra. Aktörer med eller befintliga anläggningar, exempelvis havsbaserad vindkraft eller äldre reaktorer, står inför investeringar på tiotals miljarder kronor i livstidsförlängningar. Om dessa samtidigt måste konkurrera med nya aktörer som får statligt stöd i form av garanterade elpriser och förmånliga lånevillkor, ökar risken för ytterligare reaktorstängningar, liknande de som skedde mellan 2015 och 2020.

Vi vill även påtala vikten av att behålla och utveckla vattenkraftens potential. Det gäller såväl stora som småskaliga kraftverk.

Datum
2025-08-2602

Diarienummer
RUN/250251

Vidare föreslår utredningen att Energimarknadsinspektionen (Ei) bör utvärdera hur nätavgiften förs vidare mellan olika nätnivåer, och vid behov göra förtydliganden så att avgiften bättre reflekterar de samlade kostnaderna för trängsel och nätförluster på samtliga spänningsnivåer. Ei föreslås även överväga att införa lokaliseringssignaler för en begränsad grupp nätkunder för att hantera lokala kapacitetsutmaningar. Region Värmland uppmuntrar Ei att ställa krav på en tydlig och transparent beräkningsmodell för energiavgiften. En sådan modell är avgörande för att avgiften ska upplevas som skälig och begriplig, och för att främja ett effektivt utnyttjande av elnätet. Energiavgiften har en outnyttjad potential att skapa verkligt värde för kunder med flexibla eller planerbara resurser. Genom att tydliggöra hur avgiften beräknas kan incitamenten för flexibilitet stärkas, vilket i sin tur bidrar till ett mer robust och hållbart elsystem. Transparens är en förutsättning för att kunder ska kunna fatta informerade beslut och förstå det faktiska värdet av sin flexibilitet.

Slutligen anser Region Värmland att det behövs bättre tillgång till data från elmarknaden. Ökad datatillgång skulle förbättra möjligheterna för regioner och myndigheter att sammanställa statistik och genomföra analyser som stödjer planering och beslutsfattande.

Regionala utvecklingsnämnden

Erik Evestam
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden